

Lietuvos šilumos tiekėjų
asociacija

Šilumos ūkio aktualių klausimų aptarimas

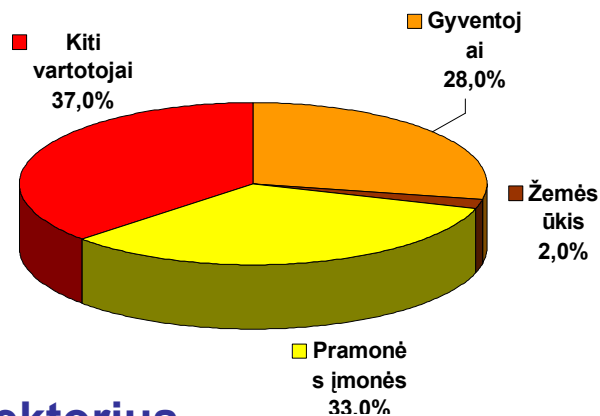
Andrius Janukonis

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos tarybos pirmininkas

2009 m. sausio 23 d.

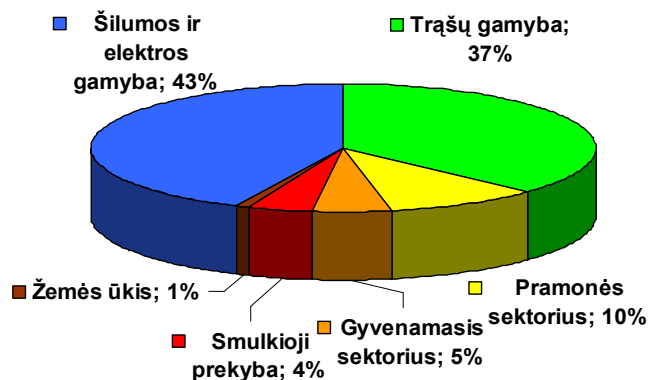
Viešbutis Reval Hotel Lietuva

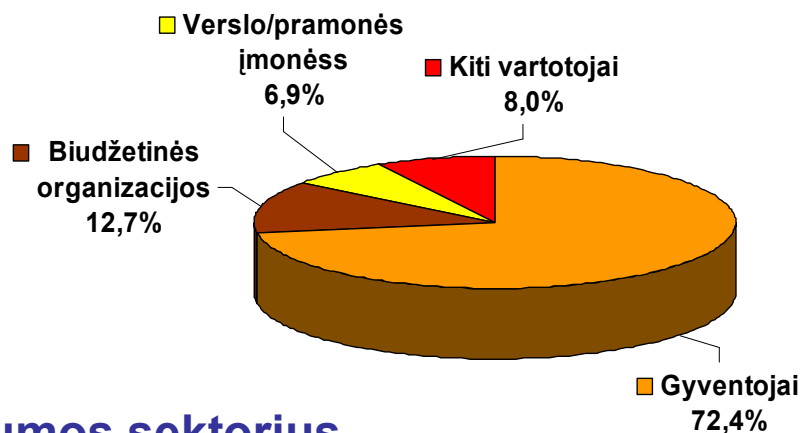
Gyventojų išlaidos už
elektrą Lietuvoje 2008 siekė ~
0,640 mlrd.Lt

Elektros sektorius

Gyventojų išlaidos už
dujas Lietuvoje 2008 siekė ~
0,223 mlrd.Lt

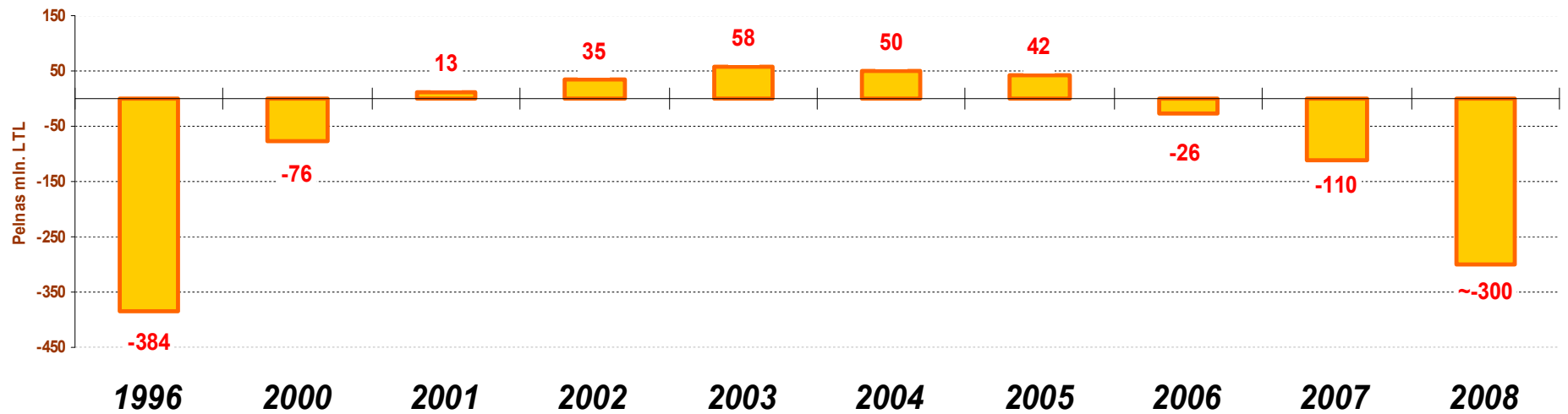
Dujų sektorius

Gyventojų išlaidos už
būsto **šildymą** Lietuvoje 2008 siekė ~
2,0 mlrd.Lt

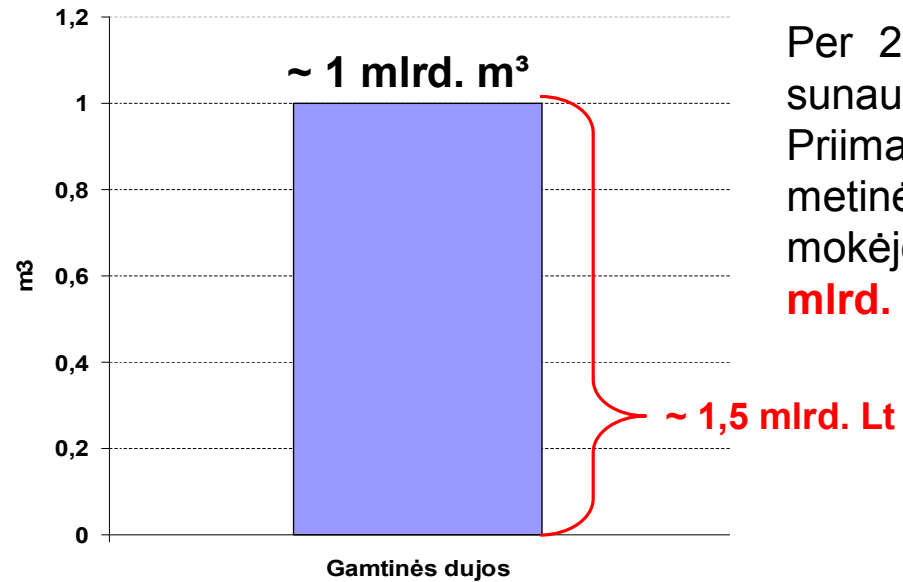
Šilumos sektorius

Dėl laiku neperskaičiuotų šilumos kainų šilumos tiekimo įmonės patiria didelius nuostolius

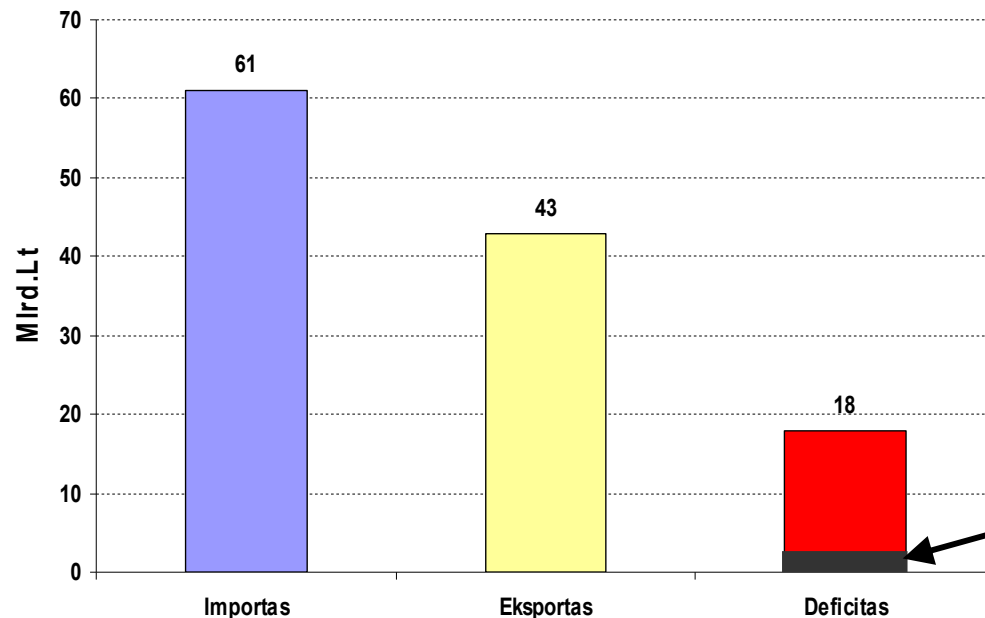
Per 2006 m., 2007 m. ir 2008 m. šilumos tiekimo įmonės patyrė apie 437 mln. Lt nuostolį

Gamtinių dujų suvartojimas šilumos gamybai per 2008 m.

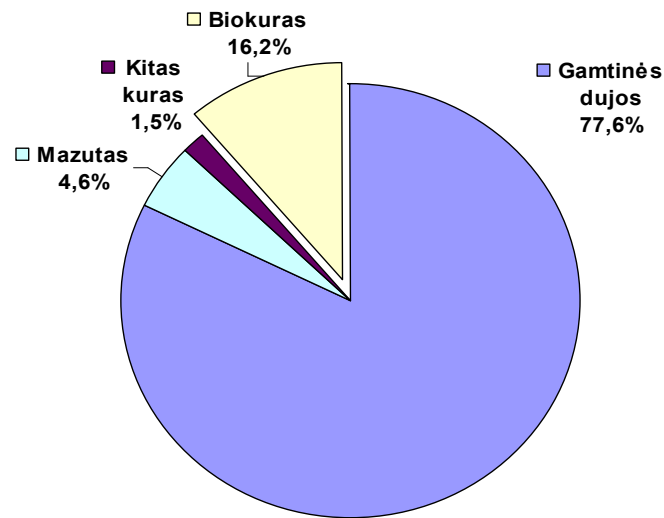
Per 2008 metus šilumos gamybai Lietuvoje buvo sunaudota apie **1 mlrd. kub.** metrų gamtinių dujų. Priimant, jog dujų kaina už 2008 m. buvo vidutinė metinė (už 2008 m. 1000 kub. m. įmonės vidutiniškai mokėjo 1470 Lt.) pinigine išraiška tai sudaro apie **1,5 mlrd. Lt.**

Eksporto/importo balansas Lietuvoje

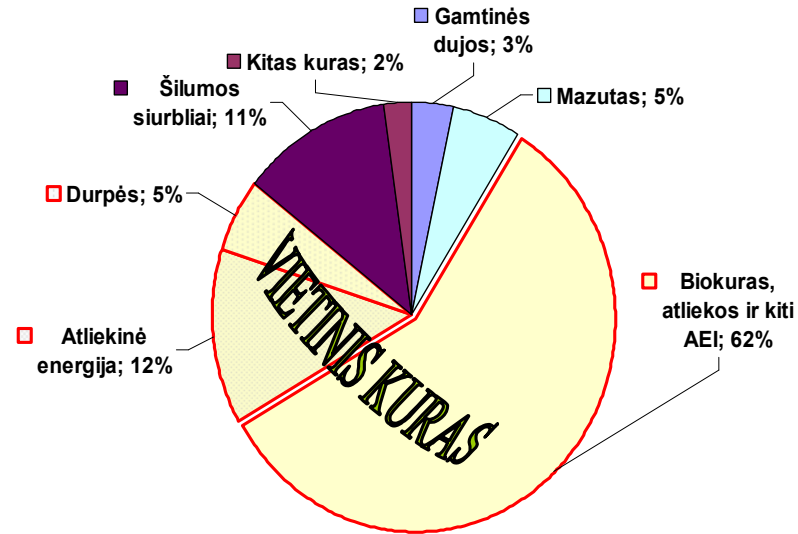

~ 1,5 mlrd. Lt. šilumos tiekėjai sumokėjo už dujas, t. y. **≈ 8,5% viso deficito**

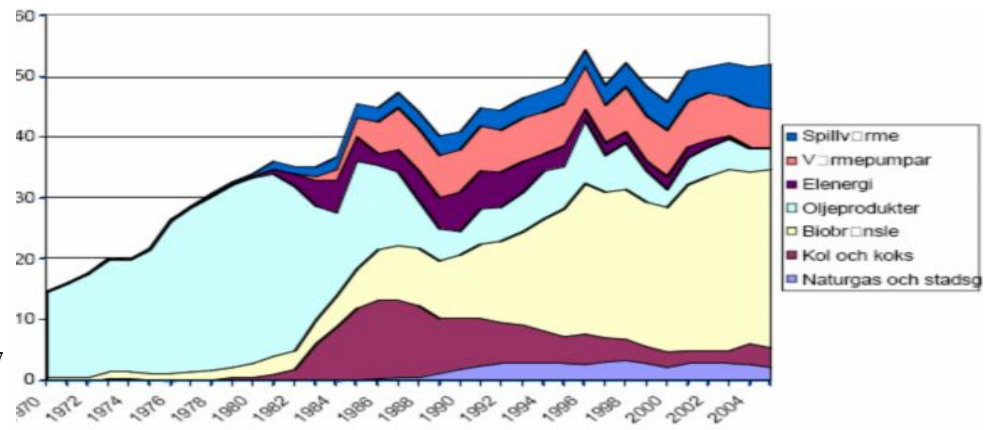
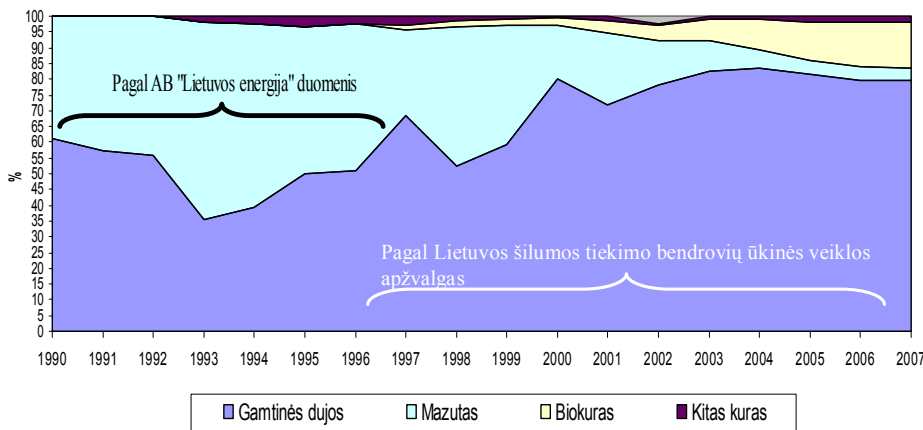
Kuro sąnaudų struktūros šilumos gamybai palyginimas Lietuvoje ir Švedijoje, 2007

Lietuva

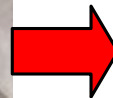
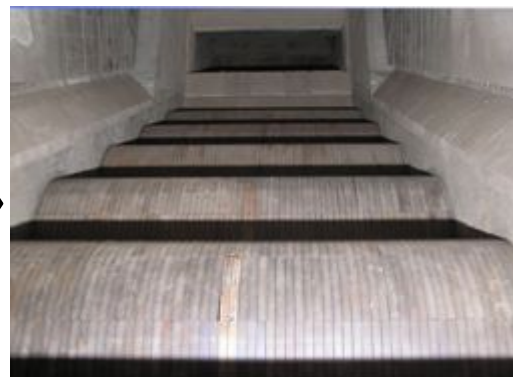
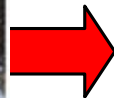
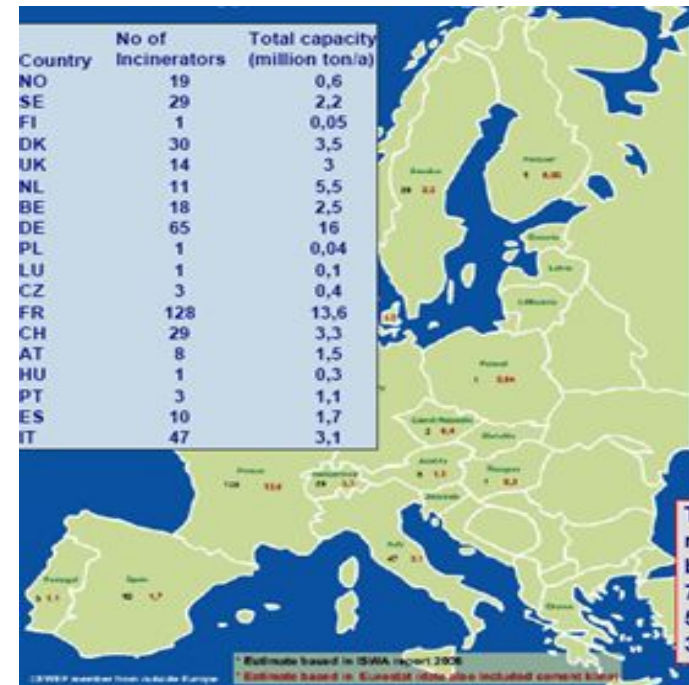

Švedija

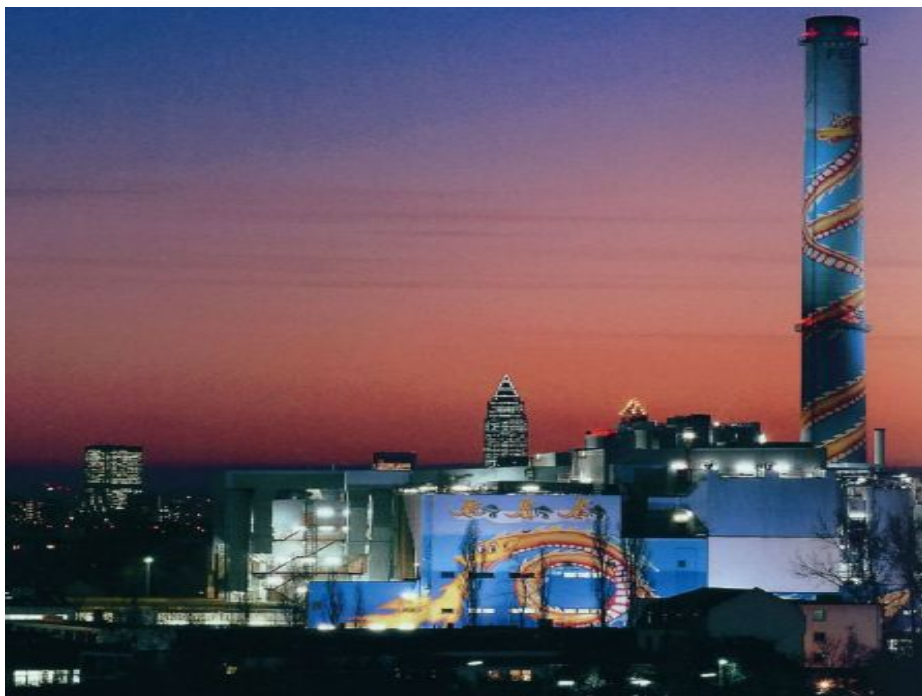
Komunalinių atliekų panaudojimas šilumos ir elektros gamybai ES ir Lietuvoje

- Europoje šiuo metu veikia **420 kogeneracinių jėgainių** gaminančių šilumą ir elektrą, kurios kūrena komunalines atliekas
- Per metus Europoje **sukūrenama** miestų šildymui ir elektros energijos gamybai apie **58,5 mln. tonų** atliekų.

KOMUNALINĖS ATLIEKOS - VERTINGAS KURAS!

Komunalinių atliekų šilumingumas beveik toks pat kaip medienos atliekų, kurių išteklių Lietuvoje tampa nepakankami biokuro panaudojimo plėtrai. **Lietuvoje** turimų **1,3 mln. tonų atliekų**, kurias kūrenant būtų galima pagaminti didelę dalį centralizuotai tiekiamos šilumos ir elektros energijos, **užkasama sąvartynuose**. O tuo tarpu šilumai gaminti, perkamas brangus importuojamas iškastinis kuras!!!

Kogeneracinė elektrinė **Vokietijoje**
(Frankfurte)

Lietuvoje atliekos kaupiamos sąvartynuose⁷

Dėl klaidinančios informacijos Lietuvos žmonės nesupranta atliekų deginimo reikšmės

PENKIOLIKTOSIOS VYRIAUSYBĖS VEIKLOS PROGRAMOS NUOSTATŲ IŠTRAUKOS, KURIOS AKTUALIOS ŠILUMOS SEKTORIUI

I. ŠILUMOS GAMYBA, KURO BALANSAS

Programos punktai:

46. Per 2009 m. peržiūrėsime ir pradėsime intensyviai įgyvendinti miestų šilumos ūkio diversifikavimo programą. Jos įgyvendinimas leis didinti miestams tiekiamos šilumos ir elektros kogeneravimą iš biokuro.

331. Siekdami ilgalaikio strateginio tikslo, įgyvendinsime NES numatytas priemones šiomis prioritetinėmis strateginėmis kryptimis:

– energijos taupymo ir efektyvumo didinimo;

– maksimaliai įmanomo, ekonomiškai pagrįstų vietinių ir atsinaujinančių pirminės energijos šaltinių panaudojimo;

340. Antrasis Vyriausybės energetikos politikos prioritetas – kuo platesnis ir spartesnis atsinaujinančių bei vietinių šilumos ir elektros energijos gamybos šaltinių panaudojimas mažinant importuojamų dujų ir naftos produktų vartojimą.

341. Vykdydysime miestų šilumos ūkio diversifikavimo programą, kurios įgyvendinimas užtikrins pusės miestams tiekiamos šilumos ir elektros kogeneravimą iš biokuro, dujų naudojimo lyginamąją dalį šiluminėse jėgainėse sumažinant nuo dabartinių 80 proc. iki 40 proc.

342. Skatinsime ir remsime visų rūšių biokuro (medienos atliekų, šiaudų, biomasės, organinių atliekų) ekologišką naudojimą šiluminėse elektrinėse, atitinkamai remdami visų rūšių kuro logistikos sistemų plėtrą.

359. Vadovaudamiesi tarptautine praktika, numatome teisės aktais nustatyti minimalius bazinius šiluminės ir elektros energijos supirkimo tarifus, nuo 2010 m. taikytinus visoms bet kurią kuro rūšį naudojančioms jėgainėms.

Atsinaujinančius energijos šaltinius naudojančioms įmonėms bus numatyti skatinamieji tarifų priedai, o neekonomiškoms jėgainėms (pvz., naudojančioms dujinį kūrą) būtini didesni (traktuojami kaip „neigiami“) priedai galės būti taikomi laikinai ir tik ribotai energijos kvotai, reikalingai bendrajam galios trūkumui padengti esamu laikotarpiu.

449. Skatinsime efektyvų energijos ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą.

450. Mažinsime iškastinio kuro naudojimą ir su tuo tiesiogiai susijusią oro taršą bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį geriau naudodami atsinaujinančius energijos šaltinius (vėjo, biomasės, vandens, saulės ir kt.), taip pat plėsdami biokuro naudojimą transporto sektoriuje. Toliau diegsime ekoinovatyvias technologijas, skatinsime tausojančio vartojimo principus, aplinkosauginį auditą, įmonių socialinę atsakomybę.

495. Sieksime, kad energetinę vertę turinčios atliekos būtų naudojamos elektros ir šilumos energijai gaminti.

II. ŠILUMOS KAINOS IR KAINODARA

Programos punktai:

50. Vienas svarbiausių artimiausio laikotarpio Vyriausybės uždavinių – palengvinti dėl smarkaus kainų šuolio vartotojams išaugusią Lietuvos šilumos ir elektros energijos kainų našta. Ją sumažinsime veiksmingai kontroliuodami monopolines energijos kainas. Spręsdami šį uždavinį, inicijuosime įstatymų ir kitų teisės aktų pakeitimo projektus:

- skatinančius laisvą įėjimą į rinką (monopolijų naikinimą);
- naikinančius kryžminį subsidijavimą;
- patikslinančius pagrįstų viršutinių energijos tarifų nustatymo pagrindus;
- užtikrinančius visišką/tikrą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nepriklausomumą nustatant pagrįstas kainų ribas

51. Inicijuosime Šilumos ūkio įstatymo pataisas, leisiančias šilumos kainas gyventojams perskaičiuoti kas mėnesį (vietoj dabar nustatytos galimybės tai daryti vieną arba du kartus per metus). Tai leis išvengti didelių šilumos kainų šuolių sparčiai kintant kuro, ypač dujų, kainoms.

Įvertinę susikaupusias šilumos gamyboje naudojamo kuro problemas siūlome:

1. Inicijuoti Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimą, įvedant naują akcizą už iškastinio kuro naudojimą šilumos gamybai. Gautos lėšos turėtų būti nukreiptos į naujai suformuotą nacionalinį paramos fondą, iš kurio AEI projektų įgyvendinimui būtų skirta iki 80 procentų jų vertės.
2. Peržiūrėti nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo priemonių planą ir kitas valstybės ir savivaldybių įgyvendinamas programas, numatant iki 2014 metų pasiekti, kad:
 - *centralizuotos šilumos tiekimo sistemose per 70 procentų šilumos būtų gaminama iš vietinių ir atsinaujinančių (įskaitant komunalinių atliekų deginimą) energijos išteklių,*
3. Sukurti aiškią ir skaidrią elektros energijos iš AEI supirkimo skatinamųjų tarifų sistemą. Esminis, mūsų manymu, tokios sistemos bruožas turėtų būti toks - bazinė kaina (viešuosius interesus atitinkanti elektros energijos kaina) plus skatinamieji priedai (bonusai) superkamai elektros energijai, pagamintai iš AEI. Skatinimo sistema turėtų būti numatyta ne trumpesniam kaip 8-10 metų laikotarpiui, kad investuotojai žinotų aiškią valstybės viziją ir turėtų garantijas savo investicijoms.

4. Perskirstyti ES 2007-2013 m. finansinės paramos lėšas taip, kad **užtikrinti** pilną jų **panaudojimą** ir garantuoti svarbių projektų finansavimą CŠT sektoriuje.

ES parama šilumos sektoriui

Veiksmų programos	Prioritetai	Veiksmų grupės	Prioritetingos temos	Finansinė parama (viso)	Skiriamas finansavimas		Remiamos veiklos
					ES fondų lėšos – iki	Kitų juridinių ir (arba) fizinių asmenų lėšos – ne mažiau kaip	
					mln. Lt	mln. Lt	
2. Ekonominio augimo veiksmų programa	4 prioritetas <i>Esminė ekonominė infrastruktūra</i>	Energijos tiekimo tinklai	Energijos efektyvumas bendra gamyba, energijos valdymas	506,5	253,25	253,25	CŠT tiekimo tinklų ir sistemų modernizavimas ir plėtra
3. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa	3 prioritetas <i>Aplinka ir darnusis vystymasis</i>	Energijos gamybos ir vartojimo efektyvumo bei atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo didinimas	Atsinaujinantys energijos šaltiniai: biomasė	254	127	127	1. Kuro rūšies pakeitimas į biomasę (AEL) 2. Biokuro pagrįstos kogeneracijos plėtra
			Energijos gamybos efektyvumo didinimas	190	95	95	1. TE atnaujinimas ir naujų statyba; 2. Katilinių modernizavimas; 3. Didelio efektyvumo TE statyba
	Šiuolaikiškas atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas	Buitinių ir pramoninių atliekų tvarkymas	900	450	450	Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginių statyba	
	Oro kokybės gerinimas	Oro kokybė	600	150	450	Vilniaus, Kauno ir Mažeikių TE dūmų valymo technologijų diegimas	
	1 prioritetas <i>Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai</i>	Gyvenimo aplinkos ir kokybės skirtumų tarp pagrindinių ir likusių šalies miestų mažinimas	Būsto infrastruktūra	192,3	163,5	28,8	Daugiabučių renovacija

Kokia bus kainodara ir šilumos kaina 2009 m. ??

